

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 634721 24 Rev
Sarajevo, 09.01.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: dr.sc. Danice Šain, kao predsjednice vijeća, Emine Hulusija i dr.sc. Senada Mulabdića kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.M. iz S., ulica L. broj ..., zastupan po punomoćniku Vladimiru Turkešu, advokatu iz Banja Luke, protiv tuženog Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. ulica Kninska broj 1a, Banja Luka, zastupan po punomoćniku Hadžimuhović Kenanu, advokatu iz Sarajeva, radi poništenja odluke o otkazu ugovora o radu, v.s. 5.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 65 0 Rs 634721 21 Rsž od 26.03.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.01.2025. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbijaju se zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 634721 17 Rs od 06.11.2020. godine odbijen je u cijelosti tužbeni zahtjev koji glasi:

I Poništava se rješenje tužene o otkazu ugovora o radu tužitelju broj: 001-22653/16 od 04.10.2016. godine, te se obavezuje tuženi da vrati tužitelja na posao i to na poslove na kojima je radio prije otkaza ugovora o radu ili drugo radno mjesto u skladu sa njegovim stručnim kvalifikacijama i kompetencijama, odnosno na radno mjesto direktora Regionalnog centra Sarajevo na koje radno mjesto je tužitelj aplicirao prijavom od 13.06.2016. godine, prije otkazivanja ugovora o radu.

II Utvrđuje se da je tužitelj M.M. trpio diskriminaciju i mobing u radu, kod tuženog Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d., jer su nadređeni u organima tuženog poduzimali radnje nefizičkog uznemiravanja na njegovom radnom mjestu, ponavljanjem takvih radnji u višegodišnjem razdoblju, sa izričito ponižavajućim efektima i profesionalnom degradacijom, a naročito: ponižavanjem, omalovažavanjem i ignorisanjem u postupanju i zaštiti prava i interesa tužitelja, kao i profesionalnom degradacijom na način da je tuženi u periodu od marta mjeseca 2014. godine tužitelja sa pozicije direktora filijale Sarajevo i člana izvršnog odbora (rukovodećih pozicija – top menadžmenta društva) degradirao konačno na ponuđene najniže pozicije prema sistematizaciji radnih mjesta u 2016. godini u rangu Agenta prodaje osiguranja. Tuženi je u navedenom periodu kontinuirano sistematski poduzimao diskriminirajuće radnje kojima je bio cilj stvaranje ponižavajućeg, uvredljivog i neprijateljskog radnog okruženja, na način da je svojim radnjama nametnuo nepoštovanje kolega i zaposlenika u odnosu prema tužitelju, kao i ignorisanjem njegovih zahtjeva i

narušavanjem autoriteta u odnosu prema drugima, a potom i odbijanjem, nečinjenjem i propuštanjem odgovornih lica i organa tuženog da poduzmu radnje na zaštiti i priznavanju prava tužitelja, čime su na taj način povrijedili njegovu čast, ugled i dostojanstvo i integritet, te doveli do profesionalne degradacije i kompromitacije trenutnih radnih uvjeta, kao i budućeg radnog i profesionalnog statusa tužitelja.

III Obavezuje se tuženi da otkloni posljedice učinjene diskriminacije u pogledu diskriminatorne radnje u odnosu prema tužitelju u dijelu neprovođenja konkursne procedure za direktora Regionalnog centra Sarajevo, te da primjenjujući VIG smjernice (Vienna Insurance Group) i druge zakonske i interne propise omogući tužitelju da ravnopravno učestvuje u konkursnoj proceduri i u slučaju ispunjenosti svih uslova obezbijedi tužitelju ovo radno mjesto sa svim uslovima koje ovo radno mjesto obuhvata.

IV Obavezuje se tuženi da spriječi dalju diskriminaciju i mobing u odnosu i postupanju prema tužitelju, te mu omogući sigurno radno okruženje i dostojanstvene uslove za rad, kao i da mu osigura da se koristi zakonskim pravom na jednako postupanje u toku rada i u vezi sa radom.

V Obavezuje se tuženi da tužitelju na ime naknade materijalne štete u dijelu ograničavanja i povrede prava na ostvarivanje ugovorenog benefita menadžerske pozicije u skladu sa članom 4. Anexa br. 02/14 ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj: 001-3008/14 od 01.01.2014. godine i Zapisnika sačinjenog na osnovu Rješenja generalnog direktora broj: 001-3036/14 od 14.02.2014. godine, koji se odnosi na korištenje službenog vozila tipa Citroen C5 24 sata dnevno, naknadi štetu na ime razlike za korištenje vozila marke Škoda Fabia umjesto vozila Citroen C5 u iznosu od 18.850,00 KM za period od 01.08.2014. godine do 01.09.2015. godine sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.09.2014. godine pa do isplate.

VI Obavezuje se tuženi da tužitelju naknadi materijalnu štetu u smislu naknade izgubljene dobiti prouzrokovane poduzimanjem radnji mobinga i diskriminacije i to radnji neosnovane profesionalne degradacije tužitelja sa pozicije direktora filijale Sarajevo i člana izvršnog odbora (rukovodećih pozicija – top menadžmenta društva) na ponuđene najniže pozicije prema sistematizaciji radnih mjesta u rangu Agenta prodaje osiguranja do nezakonitog otkaza ugovora o radu u periodu od 14.02.2014. godine do 03.10.2016. godine, na način da tuženi naknadi tužitelju razlike plate koju bi tužitelj ostvario na mjestu direktora filijale Sarajevo da nisu poduzimane neosnovano radnje na profesionalnoj degradaciji tužitelja od strane tuženog u navedenom periodu u ukupnom iznosu od 76.447,60 KM, a koji iznos se sastoji od razlike plate bez poreza na dohodak u iznosu od 68.813,24 KM i poreza na dohodak u iznosu od 7.634,36 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.02.2014. godine pa do isplate.

VII Obavezuje se tuženi da tužitelju na ime nematerijalne štete prouzrokovane poduzimanjem radnji mobinga i diskriminacije i to zbog povrede prava ličnosti i to povrede ugleda, časti, dostojanstva, prava na privatni i porodični život za pretrpljene i duševne bolove isplati iznos od 10.000,00 KM i to:

- a) 5.000,00 KM zbog prouzrokovanih duševnih bolova radi povrede prava ličnosti u vezi sa radom, učinjenom diskriminacijom i mobingom,
- b) 5.000,00 KM zbog povrede ugleda, časti, dostojanstva, prava na privatni i porodični život

Sve sa zakonskim zateznim kamatama počev od 24.02.2014. godine pa do isplate.

Stavom VIII izreke utvrđeno je da je povučen dio prvobitno postavljenog tužbenog zahtjeva koji se odnosi na tačku 5. u dijelu benefita za troškove goriva.

Stavom IX izreke obavezan je tužitelj da naknadi tuženom troškove ovog parničnog postupka u iznosu od 6.943,95 KM sve u roku od 15 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 65 0 Rs 634721 21 Rsž od 26.03.2024. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Tužitelj i tuženi su odbijeni sa zahtjevom za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno podnesenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava i povrede člana 6. stav 1. Evropske konvencije o osnovnim pravima i ljudskim slobodama i člana 1. Prvog protokola uz Evropsku konvenciju, s prijedlogom da ovaj sud reviziju usvoji, pobijanu presudu preinači na način da u cijelosti usvoji tužbeni zahtjev, uz naknadu troškova sastava revizije ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi je podnio odgovor na reviziju u kojem je osporio navode revizije i predložio da se ista odbije kao neosnovana, uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju.

Odredbom člana 13. stav (2) Zakona o zabrani diskriminacije¹ određeno je da je revizija uvijek dozvoljena u antidiskriminacionim postupcima propisanim odredbom člana 12. istog zakona. Kako prema odredbi člana 4. stav (3) Zakona o zabrani diskriminacije mobing predstavlja oblik diskriminacije, to je u ovoj pravnoj stvari revizija dopuštena bez obzira na vrijednost spora propisanu odredbom člana 237. stav (2) Zakona o parničnom postupku, iz kojih razloga revident nepotrebno polemše u pogledu označavanja vrijednosti predmeta spora od strane drugostepenog suda.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 241. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“, broj. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, u daljem tekstu ZPP) ovaj sud je odlučio:

Revizija nije osnovana.

Ne stoji prigovor povrede odredaba parničnog postupka. Revident povredu odredaba parničnog postupka nalazi u tome što smatra da drugostepeni sud nije odgovorio na odlučne žalbene navode tužitelja, kao i da nije ocijenjena određena e-mail korespondencija i iskaz svjedoka J.Š.

Pravo na obrazloženu odluku predstavlja neodvojiv dio prava na pravično suđenje, koje obavezuje sudove da obrazlože svoje odluke zato što nedostatak dovoljnih i relevantnih razloga u sudskoj odluci može ukazivati, između ostalog, na arbitrarno sudsko odlučivanje. Međutim, to ne znači i obavezu sudova da detaljno odgovore na svaki argument koji stranke iznesu u postupku, odnosno u žalbama ili drugim odgovarajućim podnescima, već moraju odgovoriti na one argumente koji su ključni i odlučujući za donošenje odluke (vidi, npr. Evropski sud, Ajdarić protiv Hrvatske, presuda od 13. decembra 2011. godine, predstavka broj 20883/09, tačka 34, i Ustavni sud, npr. Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP-

---

¹ „Službeni glasnik BiH“ broj: 59/09 i 66/16

2478/06 od 17. septembra 2008. godine, stav 22. s daljnjim referencama, objavljena na www.ustavnisud.ba).

Suprotno revizionim navodima prvostepeni sud je sve provedene dokaze ocijenio pa i određenu e-mail korespondenciju i iskaz svjedoka J.Š, i svoju ocjenu doveo u vezu sa ostalim provedenim dokazima. Drugostepeni sud je, prihvatajući u cijelosti ocjenu dokaza datu u prvostepenoj odluci, analizirao već utvrđene činjenice u prvostepenom postupku, potvrdio prvostepenu odluku za što je dao pravilne i potpune razloge, pa nema osnova prigovor povrede odredbe člana 231., i člana 8. i 126. ZPP pred drugostepenim sudom, na koje opisno revident ukazuje. Dakle, bez osnova su tvrdnje revidenta kojim ukazuje na proizvoljnost zaključaka drugostepenog suda, jer zaključci imaju činjeničnu osnovu u izvedenim dokazima, tako da nije povrijeđeno pravo revidenta na pravično suđenje, budući da takvo obrazloženje drugostepene presude ispunjava uslove propisane odredbom član 191. stav 4. ZPP-a. Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda revident ne može s uspjehom suprostaviti svoju ocjenu provedenih dokaza, iz kojih razloga su u ovom revizijskom postupku irelevantne njegove činjenične tvrdnje.

Revizioni navodi da sud nije pravilno cijenio činjenice (o prijavi tužitelja za ukinuto radno mjesto koje je ponovo formirano, činjenicu da su određeni agenti izuzeti od tužitelja i premješteni u drugu poslovnicu, te kako je utvrđeno da su troškovi poslovnice Novo Sarajevo veći od prihoda, sud nije utvrdio šta je benefit korištenja vozila tuženog), slijedi da su ovi revizijski razlozi u suštini prigovori na pravilnost i potpunost činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova, iz kojih razloga se revizija ne može izjavljivati (član 240. stav 2. ZPP-a), pa revizijski sud ne može preispitivati, niti procjenjivati činjenična utvrđenja nižestepenih sudova, već je vezan za činjenično utvrđenje ovog pitanja onako kako su ga utvrdili nižestepeni sudovi.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi da je nezakonit otkaz ugovora o radu broj 00122653/16 od 04.10.2016. godine, te povrat na posao i raspored na radno mjesto direktora Regionalnog centra Sarajevo, te utvrđenje da je tužitelj trpio diskriminaciju i mobing u radu na način kako je to navedeno u izreci prvostepene presude, da se otklone posljedice učinjene diskriminacije u dijelu neprovođenja konkursne procedure, kao i da tuženi spriječi dalju diskriminaciju i mobing uz naknadu materijalne i nematerijalne štete i izgubljene dobiti.

U postupku pred nižestepenim sudovima je utvrđeno da među parničnim strankama nije sporno da je tužitelj bio zaposlen kod tuženog, da mu je tuženi dana 04.10.2016. godine otkazao ugovor o radu za radno mjesto Voditelj poslovnice Novo Sarajevo uz istovremenu ponudu četiri nova ugovora o radu koje tužitelj nije prihvatio, nakon čega je tužitelj počeo raditi u Atos osiguranju d.d. Bijeljina. Nesporna je činjenica da je tuženi zbog loših finansijskih rezultata i nove organizacije poslovanja raspoređivao tužitelja tokom njegovog rada kod tuženog na radna mjesta u skladu sa zaključenim ugovorima o radu, te da je posljednje radno mjesto bilo prema zaključenom ugovoru o radu od 08.02.2016. godine na poslovima voditelja poslovnice Novo Sarajevo. Ta poslovnicu je bila najbolje opremljena poslovnicu, jer je tuženi omogućio tužitelju da nabavi najsavremeniju opremu za rad, a cilj formiranja ove poslovnice je da se kod tuženog postignu bolji poslovni rezultati. Utvrđeno je da ova poslovnicu iako je bila najbolje opremljena poslovnicu, nije ispunila finansijska očekivanja tuženog jer je imala veće troškove nego prihode, što je jedan od razloga zbog kojih

je zatvorena, a svi zaposleni u toj poslovnicu su prebačeni na druga radna mjesta u okviru tuženog. Nesporno je da kod tuženog postoji Služba ljudskih resursa u čijoj je isključivoj nadležnosti odlučivanje o prijavama kandidata na interne ili eksterne konkurse koji tuženi raspisuje za popunjavanje određenih radnih mjesta i da tužitelj u toku postupka nije dokazao da je tuženi njegovu prijavu za radno mjesto direktora Regionalnog centra tretirao drugačije u odnosu na druge prijavljene kandidate. Tužitelj vidi radnje mobinga u postupku tuženog da ga je tuženi profesionalno degradirao u periodu od marta mjeseca 2014. godine na kojem je obavljao poslove direktora Filijale Sarajevo, da bi ga na kraju u 2016. godini rasporedio na rang agenta prodaje osiguranja, koje je u hijerarhiji poslova na mnogo nižoj poziciji nego što je bilo radno mjesto u 2014. godini. Međutim, utvrđeno je da je tužitelj prema zaključenom ugovoru o radu od 14.12.2012. godine raspoređen na radno mjesto direktora Filijale Sarajevo, prema ugovoru o radu od 04.02.2014. godine na radno mjesto direktor Podružnice (Regionalnog centra u Sarajevu), te ugovora o radu od 08.02.2016. godine na radno mjesto rukovodilac Poslovnice Novo Sarajevo. Nesporno je i da tužitelj sa svakim zaključenim ugovorom o radu je imao nova radna zaduženja, te da se ni na jedan od ovih od ugovora nije žalio, odnosno ulagao prigovor. Nakon što je tuženi svojim dopisom od 25.05.2015. godine obavijestio tužitelja da je Izvršni odbor društva donio odluku da se dalji rad na području Kantona Sarajevo organizuje kroz pet ispostava i da se Regionalni centar Sarajevo ukida, tužitelju je ponuđena nova pozicija kao voditelja jednog od ovih ispostava za koji je potpisao ugovor 08.02.2016. godine. Nadalje je utvrđeno da je to bila strateška odluka Izvršnog odbora, te da je pokušano da se kroz otvaranje poslovnica u Sarajevu unaprijedi prodaja osiguranja. Razlog zatvaranja poslovnice Novo Sarajevo je neprofitabilnost prodajnog mjesta odnosno poslovnice, jer su troškovi bili daleko veći od planiranih, a prihodi mnogo manji. U toku postupka nije utvrđeno da je tužitelj za vrijeme cijelog trajanja radnog odnosa kod tuženog imao pravo na upotrebu službenog vozila „Citroen C-5“, jer je zadužen sa službenim vozilom „Škoda fabia“ koje je tuženi dodjeljivao svim voditeljima ispostava, odnosno svim ostalim zaposlenicima koji su imali pravo na upotrebu službenog vozila. Nižestepeni sudovi utvrđuju i da je tuženi dokazao da nije u spornom periodu poduzimao radnje kojima je bio cilj stvaranje ponižavajućeg, uvredljivog i neprijateljskog radnog okruženja, da je tužitelj kao voditelj poslovnice bio hladan i većina kolega se nije slagala sa njegovim načinom rukovođenja, prema radnicima je imao agresivan nastup i bio isključiv u svojim zahtjevima, tako da se iz tih razloga tim počeo raspadati. U pogledu oduzimanja agenata osiguranja iz tima, utvrđeno je da je jedan agent imenovan na poziciju rukovodioca poslovnice 1, a drugi na lični zahtjev prešao u drugu poslovnicu.

Na temelju navedenih utvrđenja nižestepeni sudovi su zaključili da su ispunjene pretpostavke za otkaz ugovora o radu iz ekonomskih, tehničkih i organizacijskih razloga iz člana 96. stav 1. tačka a) Zakona o radu², jer je opravdan razlog za donošenje otkaza ugovora o radu tužitelju, odluka tuženog od 23.09.2016. godine o reorganizaciji ispostava u Sarajevu kojom se zatvaraju poslovnice Novo Sarajevo i Sarajevo 2, te ukida radno mjesto tužitelja i radno mjesto rukovodioca poslovnice Sarajevo 2, kao da je neosnovan i preostali zahtjev za utvrđenje da je trpio diskriminaciju i mobing u radu na način kako je to navedeno u izreci prvostepene presude, te da nema osnova zahtjev da se otklone posljedice učinjene diskriminacije u dijelu neprovođenja konkursne procedure, kao i da tuženi spriječi dalju diskriminaciju i mobing uz naknadu materijalne te nematerijalne štete i izgubljene dobiti.

Odluka drugostepenog suda je pravilna i zakonita.

---

² "Sl. novine FBiH", broj: 26/16, 89/18 i 23/20 – Odluka US, 49/2021-Dr. Zakona, 103/2021-Dr.Zakon i 44/2022

Prema odredbi člana 96. stav 1. tačka a) Zakona o radu regulisano je da poslodavac može otkazati radniku ugovor o radu uz propisani otkazni rok ako je takav otkaz opravdan iz ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga.

Polazeći od utvrđenja nižestepeni sudova, a imajući u vidu i autonomno pravo tuženog kao poslodavca da organizuje proces rada na način koji on ocjenjuje da je potreban, što podrazumijeva i pravo na reorganizaciju ispostava, te racionalizaciju radnih mjesta (član 7. Zakona o radu), a sve u cilju boljeg poslovanja i po ocjeni ovoga suda ostvarile su se zakonske pretpostavke za poslovno uvjetovani otkaz iz člana 96. stav 1. tačka a) Zakona o radu.

Prema odredbi člana 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije BiH³ (u daljem tekstu: ZZD BiH) kada lice ili grupa lica u svim postupcima predviđenim ovim zakonom, na osnovu njima raspoloživih dokaza, učine vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, teret dokazivanja da nije došlo do diskriminacije leži na suprotnoj strani.

Stepen vjerovatnosti da je došlo do diskriminacije, koga ima u vidu odredba člana 15. stav 1. ZZD BiH, je pretežna, a ne visoka vjerovatnoća. Pretežna vjerovatnoća postoji kada se zaključak o postojanju diskriminacije čini izglednijim od zaključka da diskriminacije nije bilo, a ti izgledi se zasnivaju na dokazima na kojima se zasniva tvrdnja da je došlo do diskriminacije.

Kada tužilac sa stepenom pretežne vjerovatnoće dokaže da je do diskriminacije došlo, tada se na tuženog prebacuje teret da sa stepenom sigurnosti (izvjesnosti) dokaže da nije došlo do diskriminacije. Vjerovatnoću, kao stepen dokazanosti činjenica u postupku, pravna teorija, ali i sudska praksa, dijeli na pretežnu i visoku vjerovatnoću. Pretežna vjerovatnoća je niži stepen dokazanosti činjenica od visoke vjerovatnoće i kao takva je povoljnija za žrtvu diskriminacije.

Dakle, odredba člana 15. stav 1. ZZD BiH sadrži zajednički i dvostepeni teret dokazivanja za obje stranke u antidiskriminacijskoj parnici, ali sa različitom mjerom utvrđenosti činjenica za tužitelja (pretežna vjerovatnoća) i tuženog (sigurnost/izvjesnost).

Diskriminacija postoji kada se prema određenim licima različito postupa u odnosu na druga lica, u istoj ili uporedivoj situaciji, zbog nekog njihovog ličnog (urođenog ili stečenog) svojstva, pri čemu različito postupanje uključuje svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti (član 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije).

Prema odredbi člana 8. stav 1. Zakona o radu F BiH zabranjena je diskriminacija radnika s obzirom na njihova lična svojstva. Mobing je oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradiranje radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenog (član 4. stav 3. ZZD BiH), a gotovo identična definicija mobinga sadržana je u odredbi člana 9. stav 5. Zakona o radu F BiH.

Za razliku od općeg oblika diskriminacije iz člana 2. stav 1. ZZD BiH, razlikovanje po nekoj zaštićenoj osnovi nije uslov postojanja mobinga, kao posebnog oblika diskriminacije, pa stoga nije ni predmet dokazivanja u parnicama radi zaštite od mobinga, tako da predmet dokazivanja ne zahtijeva ni test diskriminacije i određivanje komparatora (član 4. stav 3. ZZD BiH). Radnik je u postupku radi zaštite od mobinga dužan dokazati sa stepenom pretežne

---

³ „Službeni glasnik BiH“ broj: 59/09 i 66/16

vjerovatnoće postojanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na njega, a tuženi, da bi oborio pretpostavku mobinga, mora dokazati da nije bilo kontinuiranog zlostavljanja ili da radnje koje tužitelj označava kao mobing nisu mogle imati ponižavajući efekat, odnosno da je degradiranje radnih uslova ili profesionalnog statusa tužitelja nastupilo kao posljedica drugih okolnosti.

Pravilno je drugostepeni sud primijenio odredbe članova 2. stav 1., 4. stav 3. i 15. stav 1. ZZD BiH, odnosno odredbe člana 9. Zakona o radu F BiH kada je odbio kao neosnovan preostali dio tužbenog zahtjeva, bilo da se taj zahtjev razmatra kao zahtjev za zaštitu zbog diskriminacije ili zaštitu zbog mobinga, kao posebnog oblika diskriminacije.

Da tužitelj nije različito tretiran, tuženi je u toku postupka ponudio dokaze koji su potvrdili da su njegove aktivnosti poduzimane zbog loših finansijskih rezultata i nove organizacije poslovanja koje su iziskivale raspoređivanje tužitelja tokom njegovog rada, a da bi se kod tuženog postigli bolji poslovni rezultati. Aktivnosti tuženog o zatvaranju neprofitabilnih poslovnica, ukidanje određenih radnih mjesta, predstavlja zakonom dozvoljene aktivnosti radi efikasnije organizacije posla i unapređenja rada i nije u nadležnosti suda ispitivati njihovu opravdanost. Prema tome, bez osnova je reviziono polemisanje tužitelja kojim se osporava neprofitabilnost poslovnica, kao i nadležnost izvršnog ili upravnog odbora tuženog za zatvaranje određenih poslovnica. Nadalje, ponudom nakon otkaza četiri nova ugovora o radu tužitelju između ostalog pored poslova agenta za prodaju osiguranja, poziciju savjetnika za prodaju i voditelja prodajnog tima i usmena ponuda za rukovodioca ispostave Kiseljak, koje ponude tužitelj nije prihvatio, ne upućuju na zaključak da su ove ponude imale ponižavajući efekat i da se bez opravdanog razloga radilo o degradaciji profesionalnog statusa tužitelja.

U toku postupka nije utvrđeno da tuženi nije razmatrao konkursnu prijavu tužitelja, kao i što nije utvrđeno da je jedini kandidat sa kojim tuženi nije obavio razgovor, a utvrđeno je da VIG smjernice nisu obavezujuće kod izbora i daju samo prednost internom u odnosu na eksterno zapošljavanje. Činjenica je da je bilo odlazaka nekih agenata osiguranja iz organizacione jedinice kojom je rukovodio tužitelj, međutim tuženi je dokazao da su neki agenti otišli po svom zahtjevu ili promjenom pozicije, tako da tužitelj nije dokazao pretežnu vjerovatnoće da je tuženi poduzimao mjere radi stvaranja nepovoljnih uslova za rad tužitelja, posebno kod činjenice da je ova poslovnica bila najbolje opremljena poslovnica tuženog. Nadalje, tuženi nije povrijedio ugovornu obavezu u pogledu tužiteljevog korištenja službenog vozila, jer je koristio vozilo škoda Fabia, a da nije aneksima ugovora ugovorena predaja vozila Citroen C5.

Dakle, suprotno revizionim navodima, revident tokom postupka nije iznio i dokazao dovoljno činjenica na kojima se sa pretežnom vjerovatnoćom mogao utemeljiti zaključak o postojanju mobinga kao oblika diskriminacije, vršenom u kontinuiranom periodu čija je žrtva bio tužitelj. Nasuprot tome, tuženi je dokazao saslušanjem brojnih svjedoka da tužitelj nije različito tretiran, da je prema tužitelju imao korektne odnose. Svojim radnjama direktnim i indirektnim nije doveo do pogoršanja uslova rada tužitelja, niti nanošenja štete njegovom profesionalnom ugledu a što bi kompromitovalo njegovu profesionalnu budućnost, niti je tužitelj bio izložen ponižavajućem, uvredljivom i neprijateljskom radnom okruženju. Po ocjeni i ovog suda, radnje koje su poduzimane su se kretale u okviru zakonskih ovlaštenja i na dozvoljenoj osnovi, i nisu dovoljna osnova za zaključak da se tuženom može staviti teret postupanje koje se može kvalifikovati mobingom. Prema tome, po ocjeni ovog suda, pravilan

je zaključak drugostepenog suda o neosnovanosti i ovog dijela tužbenog zahtjeva primjenom člana 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije.

Kako je pravilnom primjenom materijalnog prava odbijen zahtjev za utvrđenje i otklanjanje diskriminacije, to je pravilnom primjenom odredbi člana 154. stav 1. u vezi sa članom 189. stav 3. ZOO odbijen zahtjev za naknadu materijalne štete, te nematerijalne štete i izgubljene dobiti.

Kako nisu ostvareni revizijski razlozi, kao ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tužitelja odbiti kao neosnovanu.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava revizije, jer u revizijskom postupku nije uspio (član 397. stav 1. u vezi sa čl. 386. st. 1. ZPP), kao i zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer ova procesna radnja nije bila potrebna za vođenje parnice (član 397. stav 1., u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP), pa je odlučeno kao u stavu drugom izreke ove presude.

Predsjednica vijeća
dr.sc. Danica Šain, s.r.